

Тема. Знайомство з поняттям «спостережна перспектива», актуалізація знань про закони лінійної та повітряної перспективи. Виконання композиції «Пейзаж за вікном» з використанням спостережної перспективи.

Мета: поглибити та закріпити знання учнів про просторові відношення на основі використання законів лінійної та повітряної перспективи, познайомити з поняттям спостережна перспектива та точка спостереження; розвивати вміння зображати предмети з натури на основі спостережної перспективи (лінійної перспективи), розвивати вміння виявляти задум у композиції, відповідний настрій засобами художніх технік, передавати глибину простору за допомогою кольорових плям; розширювати кругозір, розвивати пам'ять, уяву, навички естетичного сприймання, образного мислення та дрібну моторику руки; виховувати естетичне сприйняття навколишнього світу, уважне ставлення до навколишніх місць, художній смак, зміцнювати бажання малювати.

Тип уроку: комбінований.

Жанр уроку: урок-подорож.

Техніка виконання: акварельний та гуашевий живопис, графіка.

Обладнання: *для вчителя* – комп'ютер, проектор, папір, олівець, програвач

для учнів – альбом, простий олівець, гумка, акварельні та гуашеві фарби, пензлі, палітра, склянка з водою .

Візуальний ряд: комп'ютерна презентація, фотографії краєвидів вулиці Парижу, схеми поетапності зображення живописного пейзажу.

Міжпредметні зв'язки: географія, художня фотографія, музичне мистецтво.

Хід уроку

I. Організація початку уроку. Емоційна настанова.

- Діти, скажіть чи любите ви займатися творчістю?

- Для чого ви це робите?
- Чи подобається досягати успіху в улюбленій справі або у чомусь для вас новому?
- А з якими словами у вас асоціюється слово успіх? Давайте складемо кредо сьогодення уроку за кожною буквою цього слова.
- Отже, які складові успіху вам спадають на думку?

Слайд 1

У- усмішка

С- сміливість

П- працьовитість

І –інтерес

Х- характер

II. Оголошення теми уроку

Слайд2

Сьогодні на уроці ми продовжимо працювати за законами лінійної та повітряної перспективи. Ми будемо вчитися передавати простір та об'єм на площині малюнок, розвивати уяву, просторове мислення, окомір. А ще познайомимось з новим поняттям «спостережна перспектива».

III. Актуалізація опорних знань

Слайд3

На початку уроку давайте пригадаємо, що ми вже знаємо про пейзаж, перспективу. Метод «Мікрофон»

- Що таке пейзаж?
- Які види пейзажу ви знаєте?
- Подивіться на назву теми і скажіть, який вид пейзажу ми будемо створювати.
- Що таке перспектива?
- Які види перспективи ви знаєте?
- Що таке лінія горизонту? Де знаходиться точка сходження?

- Подивіться, як багато ви знаєте. А знання обов'язково треба закріпити на практиці.

- Що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку?

IV. Мотивація навчальної діяльності

Для чого нам потрібно використовувати ці знання під час малювання пейзажу? Все це потрібно для того, щоб навчитися просторово мислити, розвивати спостережливість до дійсності, виділяти щось характерне, вміти насолоджуватись красою, гармонією природи, пейзажу.

V. Вивчення нового матеріалу.

1. Слово вчителя. (Демонстрація слайдів презентації.)

Уявімо, що ми хочемо поділитися враженнями від побаченого під час подорожі найцікавішими куточками світу з нашими друзями чи родичами. У цьому можуть допомогти фотографії чи відео.

Для більшої наочності, передачі своїх емоцій, вражень ми могли б замалювати з натури або з пам'яті місця, де ми побували, провели час. Як же нам відтворити на папері те, що ми бачили навколо? Головним принципом перспективи є побудова зображень об'ємних предметів такими, якими ми бачимо їх з певної точки спостереження. Інакше кажучи, на площині паперового аркуша за допомогою перспективних скорочень ми зображуємо ілюзію простору.

Назва «перспектива» походить від латинського слова, що в перекладі означає «дивитися крізь». У назві відбивається старовинний спосіб відтворення зображення предметів на прозорій поверхні (скло, тонка прозора тканина), крізь яку предмети розглядалися, і на якій фіксувалися всі перспективні скорочення.

Якщо підійти до вікна з пензлем, наповненим фарбою, і обвести на склі контури видимих за вікном предметів, то зображення (рисунок), отримане на склі, буде називатися перспективою. Цей простий метод використовували художники вже у XV-XVI ст., коли намагалися теоретично обґрунтувати закони перспективи.

- Пригадаймо закони лінійної перспективи.

Основне правило лінійної перспективи таке: предмети, що мають однакові розміри, але віддалені від спостерігача на різні відстані, будуть зображені на картині неоднаково. Тобто ті, що розміщені ближче, будуть намальовані більшими, ті, що далі, - меншими.

Слайд 4

А ще рисування предметів з природи, — відбувається на основі видимої (**спостережної**) перспективи.

Пригадаймо, що лінія горизонту - це уявна лінія, яка розміщується на рівні очей. Зображення змінюється також залежно від розміщення лінії горизонту. Пригадаємо, що ми бачимо за вікном своєї квартири: ніби на картині, видно будинки, вулицю і ми над ними (рис. а). Якщо сядемо на стілець, зображення, яке ми побачимо, зміниться (рис. б): збільшиться площа неба, а поверхні землі стане зовсім «мало». З нашим переміщенням по кімнаті праворуч і ліворуч з поля зору зникатимуть відповідні частини пейзажу і додаватимуться нові. Отже, рисуючи з природи, треба обирати собі точку спостереження. Залежно від того, на чому ми хочемо зробити акценти, вибираємо висоту лінії горизонту. Наприклад, якщо лінію горизонту опустити досить низько, то можна підкреслити велич і значущість предметів, споруд тощо.

Використовуючи закони перспективи і поглиблюючи свої знання з неї, ви легко зображуватимете у просторі будівлі, інтер'єри, перспективи вулиць.

Отже, правильно побудоване перспективне зображення дасть вам змогу уявити ще не існуючі будинки і предмети такими, як ви побачили б їх у просторі.

- Тож рушаймо у подорож. Сьогодні ми побуваємо у столиці Франції. Парижі. А що є символом Парижу і місцем, де мріяв би побувати чи не кожен? Ейфелева вежа.

Слайд 8-12

2.Бесіда за фотоілюстраціями.

Подивіться на фото уявіть себе фотографом скажіть , де знаходиться автор фотографій

- **Сприймання мистецтва.**

- **Аналіз картини.** **Слайд 13** Подивіться як зобразив невідомий художник паризький пейзаж. В якій перспективі зображені елементи пейзажу? Який настрій передав художник? Чи міг би художник такий пейзаж спостерігати з вікна готелю?

2. Зображення пейзажу на дошці

- Зараз ми теж зобразимо, кожен по-своєму, з уяви пейзаж паризької вулиці. Починаючи роботу, вирішіть, в якому форматі цікавіше малювати - в горизонтальному чи вертикальному, також подивіться, як вигідніше взяти лінію горизонту. Чому?

Низький горизонт використовують у пейзажі для показу великого простору неба з грозовими хмарами або освітленими сонцем хмарами і літаючими птахами.

Низький горизонт художники використовують на вертикальній картині для передачі монументальності високих об'єктів або для передачі в сюжеті величі персонажа.

Високий горизонт, як правило, вибирають в пейзажі із зображенням безкрайніх просторів степів і полів, лісових масивів і річкових далей для виявлення великої глибини простору. Сюжетна композиція з високим горизонтом в поєднанні з високим місцем положення глядача щодо предметної площини підсилює ефект глибини зображуваного простору і його багатоплановості

Середній горизонт. Художник використовує середню лінію горизонту тоді, коли хоче показати красу землі і неба одночасно. Але й тоді лінія розташовується трохи вище серединної.

3. Робота над композицією

Перш ніж почати малювати, потрібно вибрати цікавий мотив, інакше кажучи, поставити перед собою певну конкретну задачу, яку потрібно вирішити на аркуші.

Це може бути відкритий ландшафт з великим і мальовничим небом, по якому плывуть хмари, утворюючи гру тіней на землі. Така композиція називається відкритою.

Може бути невеликий більш вузький простір, наприклад галявинка, мотив, в якому простір буде обмежено. Така композиція називається замкненою.

4. Естафета

Щоб повторити, як компонувати роботу, давайте попрацюємо з динамічними таблицями. На дошці прикріплені 2 листи паперу з різними лініями горизонту. Розмістіть силует Ейфелевої вежі на площині за законами перспективи, щоб правильно передати простір. Прокоментуйте, чому саме так ви розмістили предмети на площині.

VI. Практична робота

Інструктаж

Ми вже пригадали усі правила зображення, тому можемо починати створювати власний пейзаж з уяви. Сьогодні на уроці ми створимо малюнок у кольорі.

- З чого розпочнемо нашу роботу? (розміщення аркушу паперу)
- Другий крок? (визначення лінії горизонту)
- Наступним кроком що буде? (розміщення вежі)
- Що робитимете далі? (малювання доріжки, кущів, дерев можливо фігурки людини тощо)

Розгляньте, як це завдання виконали інші діти, як я зобразила вулицю.

Зараз закрийте на хвилинку очі і уявіть свій пейзаж. Після цього починайте роботу.

«Оживіть» малюнок – зобразити, крім Ейфелевої вежі, ті предмети, які ми можемо уявити на цій вулиці.

Звучить музика

VII. Рефлексія

- Отже, які терміни ми використовували сьогодні на уроці?
- Чи виправдалися ваші очікування, які ви визначили на початку уроку?

- Пропоную вам висловити свої думки щодо сьогоднішнього уроку:

Я знаю, що...

Я вмію...

Мій настрій... тому що...

VIII. Підсумок уроку

1. Самомотивація оцінок за виконання робіт

2. Аналіз основних недоліків у роботі

- Я дякую вам за гарну роботу і бажаю успіхів.

- Прибирання робочих місць

Домашнє завдання: спостереження за краєвидом з власного вікна дому, альбом, різні графічні матеріали, акварельні фарби, пензлики, склянка для води.